

51252801 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : สุขภาพองค์การ / โรงเรียนประถมศึกษา

กมลาศน์ ศรประสิทธิ์ : การพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา.

อาจารย์ที่ปรึกษาคุณูปการ : รศ. ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร และ ผศ. ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร. 456 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา 2) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา และ 3) ผลการพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวกับสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือและจัดเก็บข้อมูล และขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา 120 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงแบบ rubric scale ที่เกี่ยวกับสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา เก็บข้อมูลระหว่าง 3 กันยายน – 10 ตุลาคม 2553 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) บุคลากรของสถาบัน 2) ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 3) ขวัญในการปฏิบัติงาน 4) การสนับสนุนทรัพยากร 5) ความสามารถในการแก้ปัญหา 6) ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ 7) การอยู่ร่วมกันของบุคลากร และ 8) การวางแผน

2. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยที่ บุคลากรของสถาบัน ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ ขวัญในการปฏิบัติงาน และการสนับสนุนทรัพยากร มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหา และภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันของบุคลากร และการวางแผนมีความสัมพันธ์โดยอ้อมกับความสามารถในการแก้ปัญหา โดยส่งผ่านขวัญในการปฏิบัติงาน

3. ผลการพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ตัวแปรที่สังเกตได้ขององค์ประกอบการวางแผน บุคลากรของสถาบัน ขวัญในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ และภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ได้ดังนี้ $Y_{tot} = .516 + .286 (X_8) + .197 (X_1) + .183 (X_3) + .132 (X_2) + .099 (X_6)$

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2523

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาคุณูปการ 1.....2.....

51252801 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : ORGANIZATIONAL HEALTH / ELEMENTARY SCHOOL

KAMALAS SORNPRASIT : THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL HEALTH INVENTORY FOR THE ELEMENTARY SCHOOL. DISSERTATION ADVISORS : ASSOC.PROF. SIRICHAI CHINATANGKUL, Ph.D., AND ASST. PROF. MAJ. NOPADOL CHENAKSARA, RTAR., Ph.D. 456 pp.

The purposes of this research were to determine : 1) the components of the organizational health of the elementary school 2) the influence of components of organizational health and 3) the development of organizational health inventory for the elementary school. There were 3 steps of this research operation ; 1) studying the variable concerning the organizational health 2) developing instrument and collecting data and 3) analyzing data. The samples were 120 elementary schools. The respondents were school directors and teachers. The instruments for collecting the data were semi – structural interview and rubric scale of questionnaire of the organizational health of elementary school. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis, path analysis and stepwise multiple regression analysis.

The results of this research found that :

1. The components of the organizational health of the elementary school were 1) institutional integrity 2) consideration 3) morale 4) resource utilization 5) problem - solving adequacy 6) initiating structure 7) personal affiliation and 8) planning.

2) The components of the organizational health of the elementary school were correlate to problem - solving adequacy. Institutional integrity, consideration, morale and resource utilization affected problem - solving adequacy but consideration personal affiliation and planning affected to morale and affected to problem - solving adequacy

3) Result of development of organizational health inventory for the elementary school were planning, institutional integrity, morale, consideration and initiating structure affected problem - solving adequacy at .05 level of significance. The equation of regression analysis was $Y_{tot} = .516 + .286 (X_8) + .197 (X_1) + .183 (X_3) + .132 (X_2) + .099 (X_6)$

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature.....

Dissertation Advisors'signature 1.....2.....

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะตั้งกูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุณารักษ์ และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี นิลกรณม์ ภาควิชาสถิติ อดีตคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและทดลองเครื่องมือที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พรพรรณ สมบูรณ์ ดร. ทวีวรรณ อินดา ดร.พิชญภา ยืนยาว นางสาวสิริมา หมอนไหม นางสาวกัลยมน อินทุสุต นางสาวธัญนันท์ แก้วเกิด นางสาวฐานิตา นพฤทธิ นางสาวระรวัย จันทวงศ์ นายชูศักดิ์ ทันทะวา และเพื่อนร่วมรุ่นดุษฎีบัณฑิต รุ่น 6 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้าย ผู้วิจัยไม่สามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ถ้าปราศจากการสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดีจากครอบครัวและขอบพระคุณความสำเร็จในครั้งนี้ให้แก่คุณพ่อวิเชียร คุณแม่อรุณีย์ ศรประสิทธิ์ หลาน ๆ และครอบครัวอันเป็นที่รัก